

ה"ט 3870/02/21 - ר.ק., ת.י. נגד נ.א., מ.א., ד.ק.

בית משפט לענייני משפחה בנצרת

ה"ט 3870-02-21 ר.ק. (קטינה) ואח' נ' נ.א. (קטין) ואח'

בפני: כב' השופט הבכיר, אסף זגורי
מבקשות

1.ר.ק.

2.ת.י.

ע"י ב"כ עוה"ד גילה ברזילי מטעם הלשכה לסיוע משפטי

נגד

משיבים

1.נ.א.

2.מ.א.

3.ד.ק.

ע"י ב"כ עוה"ד גלית ביטון לנקרי ויוסי נקר

פסק דין חלקי

השאלות שעל הפרק:

האם במסגרת הליך של צו הגנה יש לכפות הליך אבחון מסוכנות מינית על קטין שיש חשד כי פגע מינית בילדי בן הזוג של אמו לרבות נערה שממשיכה לגור עמו בתוך אותו בית?

הרקע:

1. לפני סכסוך חוצה משפחות שמעלה שאלות קשות ביחס להתערבות באוטונומיה המשפחתית, כפיית הליכי אבחון וטיפול פסיכולוגיים ושאלת אמצעי והליכי ההגנה על קטינים מפני פגיעה מינית.

2. המבקשת 2 והמשיב 3 (להלן: "האם" ו"האב") היו בני זוג נשואים שהתגרשו בשנת 2013 ונולדו להם במהלך הנישואין 4 ילדים משותפים: ר., א., א. וא.. בשל היעדר יכולת של האם לטפל בילדיה ננקטו לגביהם הליכי נזקקות בבית המשפט לנוער בבאר שבע והם הועברו למשמורת אביהם. האב נישא מחדש (למשיבה 2, להלן "מ.") וגידל עמה את הילדים משך 7 שנים בעיר י. יחד עם ילדי האב, גדלים ילדים משותפים שהביאו לעולם האב ומ. וכן בנה מנישואין קודמים ושמו נ. והוא המשיב 1 (להלן "נ.").

3. החל משנת 2018 החלה האם לנקוט בהליכים שונים בעניין הילדים בבית משפט זה ובאותו זמן לא הייתה כל אינדיקציה (ואף לא נטען) לפגיעה כלשהי של האב ובת זוגו במי מהילדים. אצין בהקשר זה כי מעבר לתסקירי סעד ומעורבות גורמי רווחה במשפחה, אף בית המשפט פגש בקטינים בשעתו במוסדות החינוך בהם למדו והתרשם באופן חד משמעי כי לילדים טוב בבית האב ובת זוגו ולא עלתה מהם כל טענה או התרשמות של פגיעה או התעללות בהם, אם כי חלקם הביעו כבר אז געגוע וכאב עמוק בשל היעדר הקשר עם האם. חידוש הקשר עם האם גרם לטלטלות ושינויים בתפיסת הילדים את הוריהם

(ובני זוגם) ובתייהם וחמור מכך חשף אותם לקונפליקט עצים ביותר בין הוריהם.

4. ביום 2/10/2020 הגישה האם תלונה במשטרת א. כנגד האב והוגשה נגדו בקשת "מעצר ימים" תוך שנטען כי הוא חשוד "בתקיפת קטין וגרימת חבלה על ידי אחראי". המדובר היה על תלונה שהגישה האם בטענה כי ילדיה א.ק. וא.ק. מוכים על ידי האב (ראו בקשת המעצר בתיק מ"י 5018-10-19). האב נעצר למספר ימים לצרכי חקירה ו-3 מתוך 4 הילדים הוצאו ממשמורתו באישון ליל והועברו למשמורת אמם בא. . הבת ר. סירבה לעבור למשמורת האם ונותרה אצל האב ובת זוגו. יצוין כי ככל הנראה העברת הילדים למשמורת האם נעשתה בהחלטת קצין משטרה (לא ברור אם בסמכות ומה מקורה) וללא שניתן צו חירום על ידי עו"ס לחוק הנוער.

האב היה מאחורי סורג ובריח כתשעה ימים עד ששוחרר לתנאים מגבילים (תחילה למעצר בית בבית אמו). על האב נאסר להיות בכל קשר עם הילדים למשך חודשיים ימים (ראו החלטת השחרור בעמ"י (מחוזי נצרת) 20350-10-19 מיום 11/10/2019).

מאז הגשת התלונה ומעצרו של האב חלפו עברו להם שנה וחצי ולא הוגש כתב אישום כנגדו.

5. בעקבות מעבר 3 מ-4 הילדים למגורים עם האם בא. היא הגישה תביעה למשמורתם בתלה"מ 1947-11-19. בחודש דצמבר 2019 הגישו הקטינים תלונה על פגיעות מיניות שחוו בבית אביהם מצד נ. . בתסקיר סעד שהוגש על ידי העו"ס לסדרי דין מנתיבות צוין כי לדברי האם באותה שעה עלה כי תוצאות החקירות העידו כי אכן הילדים נפגעו מינית בבית האב (תסקיר מיום 7/1/2020 בתלה"מ 1947-11-19). הילדים תיארו בפני העו"ס אלימות פיזית ומילולית מצד האב ואשתו כלפיהם ושללו כי אמם מדברת בגנות אביהם או מסיתה אותם וטענו כי כאשר גרו אצל אביהם הוא ואשתו דיברו בגנות אמם. המלצת התסקיר היה להותיר המשמורת הפיזית ביחס לילדים אצל האם.

6. בעקבות תלונותיהם של הילדים במשטרה לפגיעות מיניות בהם ובאחותם ר. מצד נ. הוריתי על העברת חקירות הילדים לעיוני באופן חסוי. העיון העלה כיוונים שונים בהערכת מהימנות עדויות הילדים. כן הוריתי על העברת עותק חקירתו של הקטין נ. ועיוני. מעיון בחקירה זו עלה כי מי שליווה את נ. לחקירה ונכח בה (כיוון שהוא קטין) היה האב הטוען כי הוא משמש גם כאביו הפסיכולוגי של נ. לכל דבר ועניין. בחקירה זו הייתה הכחשה גורפת מצד הקטין נ. למיחס לו על ידי ילדי האב. גם הבת ר. מסרה עדות במשטרה וגם ממנה לא עלתה כל האשמה כלפי הקטין נ. , הגם שמי מאחיותיה/אחיה תיאר במשטרה כי אף היא נפגעה מינית על ידו.

7. במסגרת תיק המשמורת הקשור הייתה כוונה לבנות תוכנית מוגנות לקטינה ר. . אלא שלצורך בניית תוכנית שכזו נדרש היה שהקטין נ. יעבור אבחון אישיותי מקיף. האב ואמו של נ. התנגדו. ביום 20/11/2020 ניתנה החלטתי בתיק המשמורת בה הבהרתי כי נ. הינו קטין ללא קשר משפחתי ישיר לילדי האב. זאת ועוד האב אינו האפוטרופוס החוקי של נ. . נ. עצמו לא צורף להליך המשמורת ועל כן לא ניתן להורות על מתן צו לאבחון כלפיו כאשר הוא ואמו מתנגדים לכך.

8. ביום 27/1/2021 עודכן בית המשפט בתיק הקשור כי הקטין א.ק. הופנה ל"מיטל" (מרכז טיפול לנפגעי פגיעות מיניות) ומבדיקתו/חקירתו עלו תכנים קשים לעניין פגיעות מיניות בו מצד נ. . ביום 7/2/2021 ובהתאם להחלטתי על העברת הדיווח "ממיטל" הועבר עדכון חסוי ממנו עלה כי א.ק. מטופל מאז 9/2020 במיט"ל ואילו אמו מקבלת הדרכה הורית. כן דווח על פגיעות מיניות מצד נ. בקטין זה תחת איומים ואלימות (שהופנו גם כלפי אחיותיו הקטנות). סמוך לאחר מכן הוגשה הבקשה הנוכחית למתן צו הגנה בטענה כי נ. מהווה סיכון מידי לר. ועל כן יש להרחיקו ממנה.

הבקשה:

9. בבקשה עתרה האם למתן צו הגנה אשר יאסור על נ. להתקרב לר. , עקב חשש ממשי לשלומה, עת עלה חשד כי ר. נפגעת מינית ע"י נ. , אשר מיוחסים לו גם מעשים של פגיעה מינית בשלושת ילדיה הנוספים של האם המתגוררים עמה. האם ציינה בבקשה כי לאחר חקירה משטרתית הורחק נ. מהבית למשך שבועיים. בבקשה לצו הגנה הוסיפה וטענה האם כי יש להורות לנ. לקיים קשר עם גורם טיפולי או ליתן כל הוראה אחרת להבטחת שלומן וביטחונן של המבקשות. עוד עתרה האם כאמור לכפות על נ. אבחון מסוכנות מינית. בקשה נפרדת בהקשר זה הוגשה ביום 24/2/2021 כאשר נטען שגורמי הרווחה בא. עמם האם בקשר מתרשמים ממסוכנות (מינית) גבוהה הנשקפת מצדו של נ. כלפי ר. .

10. המשיבים הכחישו מכל וכל את טענות האם למתן צו הגנה, ולשיטתם אין מדובר אלא בהסתה פרועה של האם. האב טען כי ר. נחקרה בחקירת ילדים אשר לא העלתה דבר לגבי פגיעה מינית ע"י נ. או בכלל. ב"כ המשיבים 1 ו-2 הבהיר כי בניגוד לנטען לא קיים צו הרחקה של נ. מר. וכי נ. ואמו משלמים את מחיר השקרים של האם.

11. שעה שדובר בבקשת צו הגנה מפני קטין הוריתי כבר בדיון הראשוני על הזמנת תסקיר סעד מהעו"ס לסדרי דין ביוקנעם עילית, בהתאם להוראות סעיף 3א לחוק.

תסקיר הסעד הוגש לעיוני ביום 14.2.21.

8. ביום 28.2.21 התקיים דיון ארוך ואמוציונלי (להלן: "הדיון"), במסגרתו חזרו האם ובאת כוחה על טענותיהן. היא סבורה שנ. הוא כמו "פצצה מתקתקת" מבחינת הסיכון המיני הנשקף ממנו ליתר הילדים שבבית ובפרט לבת ר. . זאת על סמך דיווחי יתר הילדים על מעשיו של נ. כאשר היו חיים יחד.

המשיבים שבו והכחישו הטענות האמורות. לדבריהם, החקירה הפלילית כנגד האב בגין פגיעות בילדים משנת 2019 לא העלתה דבר וסביר להניח שתיק החקירה ייסגר ללא העמדה של האב למשפט. כך הם סבורים שייסגר תיק החקירה בגין ההאשמות המיניות של הילדים בעידוד אמם כנגד הקטין נ. . לכן ובשעה שלא רק נ. מכחיש את המעורבות בפגיעות מיניות אלא גם הקרבן הלכאורי - הקטינה ר. מכחישה זאת ואף עברה אבחון פסיכו-דיאגנוסטי שאישש את הדברים, אין כל מקום לשעות לגחמות האם ולהמשיך לאפשר לה לחבל בלכידות

המשפחתית של האב ואשתו ולפגוע בילדיהם.

המשיבים התנגדו למתן הצו גם לאור העדר סמיכות למקרה הנטען וזהו אחד התנאים למתן צו הגנה לפי סעיף 13(1) לחוק במקרה של פגיעה מינית.

עוד טענו המשיבים כי ההליך שננקט כלל אינו במקומו ולבית המשפט אין סמכות לכפות אבחון מסוכנות מינית על הקטין נ. בהיעדר בקשה או הליך מתאים שננקט על ידי רשויות הרווחה בהתאם להוראות חוק הנוער (טיפול והשגחה) התש"ך - 1960.

ב"כ המשיבים טען לפיכך כי בנסיבות העניין ההליך מיצה עצמו ויש להורות על דחיית הבקשה וסגירת התיק.

9. עמדת האפו"ט' לדין של ר. ועמדת העו"ס לסדרי דין הייתה כי נכון יהיה לבצע אבחון מסוכנות מינית לקטין נ. כדי לאשש או להפיג את החשש הנטען ולנקוט בעקבות אבחון שכזה בדרכי טיפול מתאימות.

10. בטרם הכרעה בבקשה שלפניי ובשאלת עריכת אבחון מסוכנות הוריתי לעו"ס לחוק הנוער בתום הדיון, ליתן עמדתה ביחס לקיומו של סיכון אפשרי מצד נ. לפגיעה מינית, תוך מתן מענה לשאלה מדוע לא ננקט הליך מתאים בבית המשפט לנוער בין אם מכוח סעיף 2(6) לחוק הנוער (טיפול והשגחה) התש"ך - 1960 ובין אם מכוח סעיף 2(3) לאותו חוק. העו"ס הגישה תגובה וציינה כך:

א. תיק החקירה כנגד הקטין נ. עודו מתנהל והוא הופנה לשירות המבחן לנוער. כל עוד החקירה לא הסתיימה יש לאפשר לשירות המבחן לנוער למצות הטיפול ביחס לקטין נ. .

ב. מתוך כל הבדיקות שנערכו עד כה וממצאי התסקיר שנערך על ידי העו"ס לסדרי דין בי. עולה כי לא עלו ממצאים המחייבים הרחקה של הקטין נ. מהקטינה ר. .

ג. עם זאת, יש חשיבות רבה לעריכת אבחון פסיכודיאגנוסטי הן לצורך בדיקת המסוכנות המינית מצד הקטין נ. והן נוכח מצבו הרגשי המדאיג. האם שמעה הדברים מהעו"ס התייעצה עם האב ובא כוחה והשיבה כי היא מתנגדת לעריכת האבחון.

ד. עו"ס לחוק הנוער תעקוב אחר החקירה הפלילית המתנהלת כנגד נ. וטיפול שירות המבחן לנוער וטיפול עו"ס לחוק הנוער יתאפשר רק לאחר מיצוי ההליכים הפליליים והטיפוליים של המשטרה ושירות המבחן לנוער.

11. תשובת העו"ס לחוק הנוער הוגשה ביום 8/3/2021. מאז חלף יותר מחודש ימים ולא הוגש כל עדכון ממנו ניתן ללמוד על התקדמות כלשהי בחקירה הפלילית כנגד הקטין נ. . במצב דברים זה עלי ליתן ההכרעה בהליך שלפניי.

בית המשפט לענייני משפחה כאביהם של יתומים:

12. כפי שנכתב לא אחת בפסיקה, בית המשפט לענייני משפחה מתפקד במובן מסוים כאביהם של יתומים וכאפוטרופוס על של הילדים שהוריהם לא מצליחים, לא יודעים או לא מסוגלים להגן על עצמם (ראו למשל: ע"א 488/77 פלוני נ' היועמ"ש לממשלה, פ"ד לב(3) 421, 436-437 (1978); ע"א 3077/90 פלוני נ' אלמונית, פ"ד מט(2) 619, 578 (1995); ע"א 508/70 ורד נתוביץ' נ' יעקב נתוביץ', פ"ד כה(1) 611, 603 (1971) ופסקי דין רבים נוספים).

13. כלל זה אומץ מהמשפט העברי כדברי השופט אלון בבד"מ 1/69 נגר נ' נגר, פ"ד לח(1) 365, 396-397 (1984):

"הרעיון המרכזי במערכת המשפט העברי בדיני אפוטרופוסות על ילדים, על כל ילד שהוא, יסודו בכלל הגדול ש"בית דין הוא אביהם של יתומים" (גיטין, לז, א [ט]; בבא קמא, לז, א [כד]), החל על כל קטין וילד, ולא דווקא על יתומים (שו"ת הרדב"ז, ח"א, רסג וו-שס [יב]; שער עוזיאל, ח"א, עמ' ד, קכו [טז]). ההורים, וכן כל מי שנתמנה כאפוטרופוס על הילדים, משמשים כאילו נציגים של בית הדין, הפועלים מכוחו ועל-פי הוראותיו, הן בדאגה לגופו ולשלומו של הקטין, והן בשמירה על רכושו ונכסיו, על-פי עקרון העל של טובת הילדים. וכך מסוכמים הדברים בספרו של הרב בן ציון עוזיאל המנוח, הרב הראשי לישראל ונשיא בתי הדין הרבניים, שהקדיש לנושא זה חיבור מקיף מיוחד (שערי עוזיאל, ח"א [טז]):

"זאת היא יסודה ועיקרה של האפוטרופוסות בישראל שהיא מסורה לשופטי ישראל ובית דינו. ומאפוטרופוסות בית דין זאת נמשכה אפוטרופוסות ההורים... ועליהם מוטלת החובה לדאוג על תקנת בניהם אחריהם בגופם ונפשם, חכמתם והשכלתם, וחונכם במצוות ובדרך ארץ ויראת שמים..." (שם, מבוא, עמ' 8).

"לכן במקרה של גירושין בחיי אביהם, או יתמות אפילו מאחד מהוריהם, רואים בית דין המקום הטוב ביותר לטיפולם הבריא ותרבותם הדתי והמוסרי של הילדים אצל אחד מההורים, או אפילו אצל אחרים, שיותר ממה שחייבים בית דין לפקח על ממונם, חייבים לפקח על גופם ונפשם, שלא יחלו ולא יצאו לתרבות רעה, אלא שיהיו בריאים וגדלים בדרך טובה וישרה, בעיני אלוקים ואדם, ונאמנים לתורת ה' וישראל עמו" (עמ' ד).

"אפוטרופסי היתומים, בין שהם ממונים מצד אביהם אומצד בית דין, מצווים בלימוד היתומים הקטנים תורה בבתי הספר הציבוריים, לשכור להם מורים מיוחדים לכך, מעיזבון אביהם או סביהם, שחובה זאת מוטלת על ההורים ואפוטרופוסותם או אפוטרופוס בית דין אחריהם לקיימה בגופם וממונם, הלכך גובים מנכסיהם בחייהם ומחייבים את האפוטרופוס להוציא מנכסי המוריש כל הדרוש לכך לפי יכולתו... חייבים לדאוג שהיתומים שתחת אפוטרופוסותם ילמדו גם דרך ארץ במדעים אלמנטריים בהיות העולם ובמעשה החשבון כדי שיהיו לכשיגדלו מכובדים בחברתם ויודעים לנהל משאם ומתנם בחשבון ובדעה והשכל" (עמ' קעג-קד, וראה עוד ב' שרשבסקי, דיני משפחה (פרסומי הפקולטה למשפטים של האוניברסיטה העברית, מהדורה 2, תש"ל) 413 וה"ש 2).

זאת תורת האפוטרופוסות על קטינים במשפט העברי, הן לעניין אפוטרופוסים טבעיים והן לעניין אפוטרופוסים שהתמנו לכך, על רגל אחת"

דאגת בית המשפט לשלום הקטינים כולם:

14. כאשר מעיין בית המשפט בתיק חקירה ובו עדויות ילדים ועולה מהן כי לטענתם במספר מקרים פגע הקטין נ. מינית בכל ילדי האם, לרבות בר. וכאשר ביחס לחלק מהטענות הערכת המהימנות של חוקרת הילדים היא כי הם חוו את האירועים ולא בדו אותם ממוחם הקודח, אין ספק כי בית המשפט רשאי ואף מחויב להיות מודאג לשלום הילדים שנמצאים בקרבתו של נ. .

15. הדאגה הופכת למשמעותית ורבה יותר לאור העובדה שאביה של ר. הרואה בנ. כבנו לכל דבר ועניין (הגם שהוא לא), לא יודע (ולא מעוניין) לבצע את ההפרדה בין טובת הילד לחקר האמת ובוחר להיות עמו בחדר החקירות (כמעין אפוסטרופוס) ביחס להאשמות שבאות למעשה מילדיו כלפי אותו נ. ומסרב באופן נחרץ לבצע את האבחון הנדרש לקטין. הוא הדין כאשר אמו של הקטין מתלבטת בעניין אך בסופו של דבר מתקשה לקבל עמדה עצמאית ומאמצת את עמדת בן זוגה בעניין זה ומגבה את בנה נ. ללא כל הטלת ספק שמא יש ממש בהאשמות ילדי האב.

16. עד כאן לעניין הדאגה הממשית לר. שמה היא חשופה לפגיעה או לסיכון מפני פגיעה חוזרת ו/או עתידית וחיה את חייה בקשר של שתיקה עם הפוגע. אך דאגת בית המשפט היא גם לקטין נ. . הוא כבר תוהה כמי שנטען נגדו שפגע מינית, הוא נחקר במשטרה מספר פעמים ומצבו הנפשי הורע בשל כך. ניתן להבין את מצוקתו הרבה. במידה ויעבור אבחון הערכת מסוכנות מינית וימצא כי אין חשש מבוסס לנטיות פוגעניות ולמסוכנות, הדבר יסייע לו לחוש בטוח יותר בעצמו. באם יימצא כי אכן הוא נוטה לפגיעות מיניות ו/או היה מעורב בכך, ניתן יהיה להמליץ על דרכי טיפול מתאימות גם עבורו. המחקר מלמד כי גם מי שפוגע מינית זקוק לטיפול לא פחות מהנפגע (שירלי בן שלמה "גם הם ילדים הזקוקים לטיפול" **נקודת מפגש** (הוצאת חרוב) גיליון 15 בעמ' 22). בנוסף בהיעדר טיפול, יש חשש שפגיעות כאמור יישנו ויחזרו על עצמם. בטיפול יש מימד מרסן מבחינת היתכנות הישנות התופעה.

המתווה הנורמטיבי:

17. החוק למניעת אלימות במשפחה, התשנ"א - 1991 הינו חוק שנחקק במקור כדי להגן על נשים וילדים הסובלים מאלימות במשפחה מצד גברים (ראו דברי ההסבר בהצעת החוק למניעת אלימות במשפחה ה"ח תש"ן מס' 2002 עמ' 232). עם זאת החוק מתייחס לכל פוגע אפשרי ובשנת 2007 הוספה הוראת סעיף 3א' שבו העוסקת בצו הגנה מפני קטין. בדברי ההסבר לתיקון מס' 9 בשנת 2007 לחוק נאמר כי התיקון מתבקש לאור הניסיון המצטבר של יחידות הסיוע בטיפול במשפחות שבהן מוכרת התופעה של אלימות במשפחה שאז האלימות מצד הקטין היא חלק מבעיות מורכבות אחר. במשפחה ולעתים נובעת מאלימות של אחרים במשפחה. על כן נדרש פתרון טיפולי כוללני למשפחה כולה שאין מקום לפתור אותו באמצעות הרחקת הקטין מהבית אלא במקרי קיצון (ה"ח תשס"ז מס' 130, עמ' 46, 6/2/2007).

הטיפול המשפחתי הכוללני כאינטרס, כלי וערך יכול אכן להוות יעד ראוי לכשעצמו בין אם אבחון למסוכנות מינית יעלה חשש שכזה מצד נ. ובין אם לאו (לאור תיוגו ככזה נוכח האשמות אחי ואחיותיה של ר. ונוכח החקירה הפלילית). המשפחה המורכבת והמשולבת בה חיה ר. עם אביה, עם נ. ואמו ועם ילדיהם המשותפים של הוריהם תחת המצוקה העולה מההליכים המשפטיים והטענות השונות צריכה טיפול כדי לרפא את הפצעים ולמתן את המצוקה בה שרויים כל מרכיביה.

18. צו הגנה המתבקש במסגרת החוק כאמור, מטרתו היא מתן סעד מידי (מוגבל בזמן) לבני משפחה החשופים לאלימות או סיכון מאת בני משפחתם. הדבר אף נלמד מהוראות החוק עצמו המאמץ פרוצדורה מיוחדת - הליך מהיר בגדרו ידון בית משפט בתובענות אלה (ראו עמ"ש (חי') 45446-12-13 **פלונית נ' פלוני** (פורסם בנבו) 28.1.14, וגם: וה"ט 5484-09-19 **ש.ח. נ' ו.ל.** (פורסם בנבו) 9.2.21). נראה לבית המשפט כי ההליך הנכון הוא הליך מתאים לבחון מסוכנות מינית, שכן במסגרת הליך המשמורת הקשור האפשרות של העברת ר. לאמה אינו עומד על הפרק לאור גילה והתנגדותה הקיצונית למעבר שכזה כמו גם ההשלכות של מעבר שכזה על רווחתה. בנוסף, נ. אינו בעל דין באותו הליך (למרות שהוגשה לאחרונה בקשה לצרפו). מכל מקום לא לפי מבחן הצדדים ולא לפי מבחן הסעד, ראוי לברר שאלת המסוכנות המינית במסגרת תביעה למשמורת או קביעת זמני שהות.

הליך מתאים אחר יכול היה הליך נזקקות בבית המשפט לנוער אך במקרה שכזה תלוי הדבר בהחלטות גורמי הסעד והרווחה בלשכה לשירותים חברתיים בי. ומקום שזו נמנעת ו/או תימנע מלפעול, עלולה ר. להישאר בלתי מוגנת.

נותרנו עם ההליך לפי החוק למניעת אלימות במשפחה כהליך מתאים גם אם לא ההליך האולטימטיבי לבחינת אפשרות מתן צו לעריכת בדיקת מסוכנות מינית מצד הקטין.

19. סעיף 3 לחוק למניעת אלימות במשפחה לעיל קובע את העילות למתן צו הגנה כדלהלן:

"לבקשת בן משפחה, היועץ המשפטי לממשלה או נציגו, תובע משטרתי או עובד סוציאלי שהתמנה על פי חוק הנוער (טיפול והשגחה), התש"ך-1960 או על פי חוק ההגנה על החוסים, התשכ"ו-1966, רשאי בית המשפט לתת צו הגנה מפני אדם אם ראה כי נתקיים אחד מאלה:

- (1) בסמוך לפני הגשת הבקשה נהג באלימות בבן משפחתו, ביצע בו עבירת מין או כלא אותו שלא כדין;
- (2) התנהגותו נותנת בסיס סביר להניח כי הוא מהווה סכנה גופנית ממשית לבן משפחתו או שהוא עלול לבצע בו עבירת מין;
- (3) התעלל בבן משפחתו התעללות נפשית מתמשכת, או התנהג באופן שאינו מאפשר לבן משפחתו ניהול סביר ותקין של חייו;"

20. לא אחת קבעתי כי במקרים של אלימות במשפחה בכלל וטענות לפגיעות מיניות בפרט, בדרך כלל אין

עדויות זולת בעלי הדין (תוקף וקרנ) והקושי של היושב בדין להגיע להכרעה באשר להתרחשות הדברים הינו קושי משמעותי, המורכב מאתגרים עובדתיים, ראייתיים, מערכתיים ומצפוניים: הקושי העובדתי והראייתי נובע מההכרח של השיטה המשפטית להכרעה. בין אם לדחות טענות עובדתיות ובין אם לקבלן, הכרעה שיפוטית צריכה ליפול. הפסיקה קובעת כי בצווי הגנה מידת ההוכחה של מאזן הסתברויות (ראו ה"ט (טב') 39777-04-12 **א.ס.א. נ' ח.א.** (פורסם בנבו) 2.5.12). במקרים אחרים הוספתי וקבעתי כי כאשר מדובר בטענות לפגיעות בילדים (בעיקר בצל סכסוך בעצמות גבוהה), מידת ההוכחה צריכה להיות אף מוגברת (ראו ה"ט (טב') 27474-01-11 **א.ש. נ' מ.ס.** (פורסם בנבו) 22.3.11, ה"ט (נצ') 47671-11-19 **פלונית נ' אלמונית** (פורסם בנבו), 24.12.19).

21. מכיוון שמדובר בהליכים שלעיתים קרטיים לשלומם הנפשי והפיסי של המוגן או המבקש את הצו, יש להם השפעה גם על טיב הראיות שבית המשפט רואה לנכון לסמוך הכרעותיו על פיהן. הראיות יכולות להיות קשור. לאירועים מושא ההליך אך גם בהיעדרם ניתן לקבוע ממצא באשר למסוכנות למשל, על יסוד התרשמות כוללת מהעדות ומבעל הדין וזאת אף אם ראיות אלו לא הובאו ע"י בעלי הדין במסגרת ההליך שבפניו (ראו דבריי בה"ט 3977-04-12 לעיל).

22. קביעות שכאלה חורגות מההליך האדברסרי שבו אמורים הצדדים והם בלבד להציג ראיות ובית המשפט אמור לקבל הכרעתו על פי מה שהוצג למעשה (ולא הוצג - במחדל) בהליך שלפניו. הדברים ברורים ומתחברים לאמירתי בפתח הדברים לעיל, כי בית המשפט הדן בענייני ילדים הוא כאביהם של יתומים. ככזה הוא פועל באופן חקירתי פעיל (אינקוויזטורי) ולא באופן סביל ואדברסרי (ראו גם דברי השופט ג'יוסי בעמ"ש (חי') 45446-12-13 **פלונית נ' פלונית** (פורסם בנבו) 24/12/2019 שביסס זאת על הוראות סעיף 8 לחוק בית המשפט לענייני משפחה, התשנ"ה - 1995 והוראות חוק הכשות המשפטיות והאפוסטרופסות התשכ"ב - 1962). ככזה עשוי בית המשפט לדרוש, לבקש ולאשר הגשת ראיות ועדויות במהלך ההליך שנוצר. לטובת אותו הליך (כגון חוות דעת ותסקירים שיעריכו סיכון) ורק לאחר מכן יוכל לבסס עמדה ברורה כיצד לנהוג והאם יש צורך בהגנה מפני הצד המשיב לבקשה.

23. נקיטה בעמדה פעילה מתבקשת מתוקף חובתו של בית המשפט ודאגתו לשלום הילדים כולם (אגב, הן אלה הנפגעים אך גם אלה הפוגעים). על בית המשפט לעמוד על המשמר כל אימת שמועלית טענה של הורה להתעללות או אלימות במי מילדיו מצד בן משפחה אחר לצורך הגנה עליו (תמ"ש (ראשל"צ) 56508-12-12 **האב נ' האם** (פורסם בנבו) 3/1/2013).

כאשר מדובר בעניינים הנוגעים להגנה על שלומם של ילדים, עשוי בית המשפט הדן בבקשות צו הגנה לעשות שימוש גם במכשירים חקיקתיים נוספים דוגמת סעיף 68(א) לחוק הכשרות המשפטיות והאפוסטרופסות, התשכ"ב - 1962 הקובע:

"בית המשפט רשאי, בכל עת, לבקשת היועץ המשפטי לממשלה או בא כוחו או לבקשת צד מעוניין ואף מיזמתו הוא לנקוט אמצעים זמניים או קבועים הנראים לו לשמירת

עניינו של קטין, של פסול ושל חסוי, אם על ידי מינוי אפוטרופוס זמני או אפוטרופוס לדין, ואם בדרך אחרת וכן רשאי בית המשפט לעשות אם הקטין, או פסול הדין או החסוי פנה אליו בעצמו"

24.

במקום אחר כבר קבעתי כי במידה ולא מוצא בית המשפט מקור הסמכה למתן צו מתאים מכוח החוק למניעת אלימות במשפחה ו/או נדרש מקור הסמכה משלים וככל שמדובר אכן בנסיבות דחופות המצדיקות זאת, הרי שקיימים 2 מקורות הסמכה אחרים מחוץ לחוק למניעת אלימות במשפחה והם חוק הנוער (טיפול והשגחה) התש"ך - 1960 וחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות, התשכ"ב - 1962. לעתים הנסיבות כה דחופות ובית המשפט נתקל בסיטואציה של אזלת יד או חוסר מעש או אי נקיטת פעולה מהירה דיה כדי לברר קיומו של סיכון לילדים ובמקרים שכאלה הוא יגן על הילדים מכוח מקורות נורמטיביים אלו (ראו להמחשה ה"ט (נצ') 17307-12-14 ש.ע. נ' ש.ס. (פורסם בנבו) 17/12/2014)). זה המקום לציין שלפי סעיף 12 לחוק למניעת אלימות במשפחה כי הוראותיו באות להוסיף על הוראות כל דין אחר ולא לגרוע מהן (ולא ניסוח שלילי בלבד שלפיו ההוראות לא באות לגרוע מהוראות דין אחר). אגב דברים אלה ייאמר, כי צו מתאים מכוח החוק למניעת אלימות במשפחה לא חייב להיות "הרחקה" כי שנהוג בציבור לתפוס את צו ההגנה, הוא יכול להיות צו הכופה או מורה על טיפול או מחייב הפקדת ערובה להתנהגות טובה או כל הוראה דרושה אחרת לפי שיקול דעת בית המשפט (סעיף 2(ב) לחוק) ולכן ניתן להבין את הפנייה גם למקורות נורמטיביים ודברי חקיקה נוספים המובילים למטרה זו. "כל הנחלים מובילים אל הים" במובן זה שכל דברי החיקוק יכולים לסייע להגיע לאותה מטרה של הגנה טובה יותר מפני התנהגות אלימה, מסוכנת או פוגענית לרבות מבחינה מינית.

גם בפסיקת בית המשפט המחוזי בחיפה מצאתי אחיזה לדברים אלה בגישה דומה בה נקט כב' השופט ג'יוסי בקבעו:

"גםאנגרוסאחרת,

והתנהגותו של המבקש שלא עלתה כדי הטרדה או אלימות המקימה עילה למתן צו הרחקה, הרי שבחינה של החלטת בית המשפט בראשית טובת הקטנים, חייבה הרחקתו של המבקש מן הדירה. בית המשפט קמא היה מוסמך להיזקק לעילות אחר. , שלא על פי חוק, למניעת במשפחה אומניעת הטרדה מאיימת, בין אם על פי חוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות המסמיך את בית המשפט על פי סעיף 68 לנכונות מצעים זמניים או קבועים הנראים ללשם מניעת עניינו של קטין של פסול לדין ושל חסוי, לא רק לדרך מינוי אפוטרופוס זמני אלא גם בכל דרך אחרת ובין אם על פי אמנת זכויות הילד, המהווה חלק מהמסגרת הישראלית משאשרה ביום 4.8.1991 ונכנסה לתוקף ביום 2.9.1991 ובין אם על פי מבחן "טובת הילד".

ישומם של אלה על המקרה הנדון, היתה מחייבת הרחקת המבקש ודווקא מהדירה, הנמשום שבשל בזה, בעת שברק שהדוגמתה שפקד את חייבניה זוג - הצדדים הנחשפים לצדדיו המכוערים שלהם כסוך כשהורים אינם מצליחים לנהוג בכבוד ואיפוק אחד כלפי

השני,

והבית המשפט של מגוריה משפחה והילדים הופך לזירת התגוששות, ולכרתה הינה הכרח של כותמת זיק
ותעלה קטנים.... " (רמ"ש (חיפה) 37077-01-14 פלונת נ' פלונת (פורסם בנבו)
(19/2/2017)

25. כסיכום ביניים בבחינה הנורמטיבית ניתן לקבוע כך:

25.1. בית המשפט לענייני משפחה מתפקד גם כאביהם של יתומים מבחינת ילדים שיש צורך להגן על עניינם. ככזה דואג בית המשפט לכל הילדים שעניינם נדון לפניו הן אלה שיש חשש שנפגעו מינית והן זה שיש חשש שהוא פגע מינית.

25.2. בית המשפט לענייני משפחה יכול לפעול במסגרת הליך לפי החוק למניעת אלימות במשפחה גם באמצעות דברי חיקוק אחרים שמגנים על טובת ילדים ורווחתם. צו ההגנה אינו הסעד היחיד שניתן להורות עליו. החוק הוא מניעתי אך גם טיפולי ומבקש להתמודד עם תופעת האלימות במשפחה בכלי טיפול הוליסטיים, הגם שמדובר בהליך זמני ומידי.

25.3. מכוח תפיסת תפקידו השיפוטית האמורה של בית המשפט ומכוח עיקרון טובת הילד וכאשר עולה חשש לשלום ילדים, הוא רשאי ואף מחויב לנהוג באופן אינקוויזטורי ופעיל ולהתחשב הן בראיות שלפניו והן בראיות שניתן ליצור לצורך הערכת הסיכון הקונקרטי.

25.4. התנהלות שיפוטית כאמור המשולבת יחד עם הסמכות הרחבה בדברי חיקוק שונים לרבות סעיף 8 לחוק בית המשפט לענייני משפחה, סעיף 68(א) לחוק הכשרות המשפטית והאפוטרופסות וסעיף 2(ב) לחוק למניעת אלימות במשפחה עשויים להקים סמכות להזמנת חוות דעת מומחים או קבלת ראיות אגב ההליך כדי לוודא, לאשש, או להפריך קיומו של חשש לפגיעה בשלומם ורווחתם של הילדים.

הערכת מסוכנות מינית לשם מניעת אלימות מינית:

26. ראינו לעיל, כיצד החוק למניעת אלימות במשפחה דורש הוכחת סיכון לפגיעה מינית כתנאי למתן צו הגנה מתאים. אני סבור שהערכת מסוכנות מינית הינה תהליך של איסוף מידע שנועד לעזור לבית המשפט לקבל החלטה הקשורה להכרעה ולטיפול המשפטי בבקשה שלפניו.

27. הערכת מסוכנות מיועדת להיות כלי מקצועי אשר מאפשר התערבות מכוונת, שיפור קבלת החלטות,

שיפור השקיפות והגנה על זכויות הפרט (ראו: דרור אורטס שפיגל, "מושגים ראשוניים בהערכת מסוכנות לעברייני מין" **הסניגור** 124, עמ' 4).

28. הערכת מסוכנות מבוססת של שני סוגים של גורמים: קבועים ומשתנים. הגורמים הקבועים קשורים ברובם להיסטוריה של הנבדק ואילו הגורמים המשתנים קשורים לנסיבות החיים העכשוויות של הנבדק, נסיבות חיים שיכולות להשתנות כתוצאה משינויים באורח החיים של הנבדק וכתוצאה מהתערבות טיפולית (ראו אורטס שפיגל לעיל בעמ' 5). השתתפות יעילה בהליך טיפולי יכולה להביא להקטנה ברמת המסוכנות.

29. הנה כי כן, הערכת מסוכנות במקרה שלפניי תוכל לתרום ליכולת קבלת ההחלטה השיפוטית הסופית בדבר ההגנה על ר. או בניית תוכנית מוגנות עבורה, ומצד שני וכחלק מכך היא תתרום בשאלה לעניין הטיפול שנ. זקוק לו (ככל שזקוק וככל שיימצא שנשקפת מסוכנות מינית מצדו). ככזו, הערכת המסוכנות היא כלי ראיתי הקשור בטבורו להליך של בקשת צו הגנה על רקע פגיעה מינית או סיכון מפני פגיעה שכזו ועל כן בהחלט, רשאי, מוסמך וייתכן שמחויב אני להיענות לבקשה לעריכת האבחון.

דין בעובדות ובראיות שלפניי ואיזון בין האינטרסים המתנגשים:

30. ובכל זאת אקשה על עצמי ואשאל עד היכן ארחיק לכת בבדיקת הטענות ו"באיסוף הראיות" לצורך שקילה האם ליתן צו הגנה, מקום שיש בלבי חשש המבוסס על עדויות אחיה ואחותיה של ר. הגרה כיום באותו בית יחד עם נ. ואף אחד אינו יודע לבטח האם נפגעה/נפגעת מינית האם לאו, האם נ. בעל נטיות לפגיעה מינית באחרים אם לאו (ברור לי שאמו משוכנעת אחרת אך אף אחד לא ישן עם הילדים באותו חדר כשלטענתם הדברים התרחשו לפי עדותם).

31. אני סבור כי במצב דברים שבו דווקא משום שאין המלצה להרחיק את נ. מהבית (בהיעדר ראיות) ו/או להוציא את ר. לסידור חוץ ביתי (מחשש לפגיעה בלתי הפיכה ברווחתה לפי עמדת גורמי הרווחה ואבחון פסיכולוגי ועמדתה שלה), וכאשר בסופו של יום היענות בחיוב לבקשת עריכת האבחון היא בגדר פגיעה מידתית ביותר הן בזכויותיו של נ. והן באוטונומיה ההורית וזאת במסגרת איזון האינטרסים הכולל ולשם שמירה על האוטונומיה ההורית של ר. , הרי שמדובר במהלך מתבקש שניתן וצריך להורות עליו.

32. הדברים נאמרים דווקא משום ולאחר שהפכתי ושבתי והפכתי בראיות, בדיווחים, בתסקירים, בעדויות הילדים ולא מצאתי ראיה חד משמעית היכולה לבסס באופן וודאי את הסיכון האמור אך גם לא מצאתי ראיה חד משמעית שיכולה להפריך את קיומו;

32.1. אמנם כן, ר. לא רק שלא מסרה האשמה היא הכחישה מכל וכל את כל הסיטואציות הנזכר. בעדויות אחיה ואחותיה וכן מסרה כי מעולם נ. לא פגע בה מינית או פיסית. ר. אף נחקרה פעם

נוספת בחקירה מותאמת לבעלי צרכים מיוחדים וגם שם לא עלתה כל האשמה.

לאור אישיותה, מנגנוני ההגנה ההיררכיים שלה, תפקודה הגבולי, תלותה באביה ובאמו של נ. ובמציאות חייה הנוכחית, שימור הנרטיב שסיגלה לעצמה וחולשתה איני סבור שיש לראות בכך בלבד גורם בעל משקל קריטי בנסיבות העניין.

ניסיון החיים וניסיון השיפוט כמו גם מחקרים במדעי החברה מלמדים כי ילדים שהם קרבנות לעבירות מין לא נוהגים לפרסם או למהר ולהגיש תלונה (גם אם אחר חושף את החשד לכך). הטעמים לכך מגוונים: ראשית נוכח יחסי עליונות/נחיתות בין הנפגע לבין הפוגע; האשמה עצמית של הקרבן; ההנחה שאף אחד לא יאמין לקרבן; מזעור וצמצום ההתייחסות לעצם הפגיעה ולבסוף תחושת אכזבה על רקע דיווח דומה של קרבן אחר שחוזה פגיעות שכאלה (ראו):

Dolev-Cohen, M., Ricon, T., & Levkovich, I. (2020). " # WhyIDidntReport: Reasons why young Israelis do not submit complaints regarding sexual abuse". *Children (and youth services review*, 115

32.2. נ. עצמו אף הוא נחקר מספר פעמים. מדובר בחקירות ממושכות במתכונת של חקירת ילדים. הוא הכחיש מכל וכל את סיפורי ותיאורי א.ק., א.ק. וא.ק. עם זאת על פי המחקר, הכחשה או מזעור טענות לפגיעה מינית אופיינית בקרב קטינים שפגעו מינית והם מתווה ההיכר של מתבגרים הפוגעים מינית (טליה אתגר, "עבריינות מין בקרב מתבגרים" **קטינים הפוגעים מינית**, אסופת מאמרים ותיאורי מקרה (ערכה שוש צימרמן), תשס"א, בעמ' 51).

32.3. בחינת הערכת המהימנות של עדויות אחיה של ר., על ידי חוקרת הילדים מלמדת, כי העדויות נמצאו מהימנות בחלקן (**בעיקר** ביחס לאירועים שנגעו אליהם), כלומר החוקרת מתרשמת כי בחלק מהמקרים שמתוארים הילדים עברו את שחווי מצד נ.

32.4. אין חולק שלא הוגש כתב אישום כנגד נ. למרות שמדובר בהאשמות ותלונות מאז 2019.

32.5. שירות המבחן לנוער אף הוא לא מצא אינדיקציה למעורבות נ. בטענות המיוחסות לו. עם זאת קיימת התרשמות מנער הנושא על גבו סיפור חיים המהול בחוויות נטישה והתמודדותו לא מעובדת וגורמת לירידה בערך העצמי שמוצאת ביטוי **בהצפה רגשית ותגובות לא מווסתות**. אמו מגוננת עליו באופן מלא. **היא ערה לחלקים הפחות מתפקדים** אצל בנה אך מתקשה לחברם לחשדות המיוחסות לו. לאור ההכחשה הגורפת של הנער, הותיר שירות המבחן את ההכרעה בעניין המשך הטיפול בעבירות שיוחסו לו - למשטרה וזו כאמור בחרה שלא להגיש כל כתב אישום עד שעה זו (וחלפה כמעט שנה מאז אותה הפניה לשירות המבחן).

32.6. חוות דעת מומחה בתחום הפסיכולוגיה ביחס לקטינה ר. מחודש ספטמבר 2020 שהוגשה בתיק הקשור ("משמורת") לא העלתה אף היא שהיא קרבן לעבירות או פגיעות מיניות. נרשם באותה חוות דעת כי היכולת של ר. בתחום הקוגניטיבי והלימודי היא ברף הגבולי-הנמוך. הדבקות בשגרה היא האמצעי ההישרדותי של ר. . התפתחותה הרגשית מעוכבת ופגועה והיא נצמדת למנגנוני הגנה נוקשים כדי להתמודד עם רמות חרדה גבוהות. **דפוס התמודדותה הוא נמנע** ודפוס החשיבה הוא שחור - לבן ותנועה בין אידיאליזציה לבין דבילואציה. היא מושקעת **בצמצום ובקיפאון כהגנה המסייעת לה להתמודד עם המציאות ועם דימויה העצמי**. לר. אין כוחות להתמודד עם שינויים גדולים בחייה והדבר מזין את הנוקשות של עמדתה. **היא מתמודדת עם חרדות דרך הכחשה מאסיבית**. בסיכום חוות הדעת נרשם כי בממצאי הבחינה כמו גם בשיחה עמה, לא נמצאו סימוכין לפגיעה מינית אשר הייתה עילת האבחון (אך גם אין שלילה מוחלטת של אפשרות שכזו דווקא לאור אישיותה המופנמת של ר. ותפקודה הגבולי). היא נערה טעונה הגנה שצריכה לצבור כלים ולקבל טיפול תומך ומדריך כהכנה לחיים הבוגרים. הומלץ לשמור על המשכיות ויציבות בחייה ככל האפשר. כאשר מעיינים בחוות הדעת ביחס לר. ברור שאם חוותה פגיעה מינית, קיימת הסתברות רבה שהיא לא תספר על כך שעה שהיא חיה ושוהה באותו בית עם נ. , מזדהה עם אמו שמשמשת לה כאם כיום, מטפלת בילדי אמו ואביה (אחיה למחצה), מנותקת קשר עם אחיה שגרים אצל האם ולא מסוגלת כלל להתמודד עם כל סיכון או סיכוי של שינוי מציאות חייה וסיכון שכזה הרי אפשרי באם הייתה טוענת כי הייתה פגיעה מינית בה.

אין בכך לומר שהיא חוותה פגיעה מינית או לא חוותה. יש בכך לומר כי לא ניתן להסיק מאי מסירת אשמה מצדה דבר בעניין זה בנסיבותיה המורכבות.

32.7. תסקיר הסעד של העו"ס לסדרי דין אף הוא קובע כי ממכלול הממצאים לא עולה שר. נמצאת בסיכון מיד. התסקיר אף בחן את ממצאי הטיפול הראשוני בעל"ם אליו הופנתה ר. ולקח בחשבון את המורכבות המשפחתית והטענות של האב ובת זוגו כי ייתכן וטענות הילדים מושפעות מהסתת האם כנגד האב, בת הזוג והקטין נ. . בנוסף התפקוד של ר. במוסדות חינוך תקין ולא נצפתה מצוקה מיוחדת.

יחד עם זאת, אין גורם מקצוע אחד **שלא סבור** שר. צריך לעבור את האבחון להערכת צרכים (אבחון מסוכנות מינית). כך סבור. העו"ס לחוק הנוער מי.. כך מבקשת וסבורה העו"ס לסדרי דין מי. ומא. . כך סבורה האפוט' לדין.

32.8. אל כל אלה מצטרפים כאמור התיאורים הקשים של הילדים (אחיה ואחותיה של ר.) בדבר פגיעות מיניות שחוו מצד נ. . מעדותם במשטרה עולה כי גם ר. חוותה פגיעות מיניות. חלק מהעדויות כוללות פרטים קונקרטיים אודות הפגיעה שקשה להבין כיצד בוימו, זויפו או נשתלו במוחם של הילדים (וזאת הרי טענת המשיבים).

33. רשויות הרווחה לא נקטו בהליך כלשהו בבית המשפט לנוער, אך מצפוננו של בית המשפט לא יכול להיות שקט כל עוד הטענות והאמירות של הילדים עומדות בעין וענין המסוכנות המינית של נ. לא נבדק באמצעות הערכה מקצועית מתאימה.

34. הסירוב של אמו של נ. ושל אביה של ר. לעריכת האבחון אינם מנומקים וחסרי פשר. הרי אם לא היה כלום, כי אין כלום, מדוע זה יתנגדו לעריכת האבחון? הנה כאשר נערך אבחון לר. (שוב למרות עמדתם ולא בזכותה) לא נמצאו סימוכין לפגיעה מינית בה. האם לא רוצים אמו של נ. ואביה של ר. לדעת לבטח שנ. לא זקוק לטיפול רגשי, שנ. לא פגע מינית או עלול לפגוע מינית בילדים אחרים? והרי לבד מר. ישנם ילדים נוספים בבית.

35. איננו מצויים בממלכת המשפט הפלילי שבו המאשימה צריכה להוכיח את עובדות העבירות. איננו מחפשים ענישה אלא מניעה וטיפול וחקר האמת. אנו בממלכת משפט המשפחה, בדיני הורים וילדים. בהליכים הנוגעים לאפוסטרופסות ולחובות המשפטיים, המשפחתיים והמוסריים של הורים כלפי ילדיהם. בכאלה, לא ניתן לפטור עצמנו מהכחשה גורפת על טענה לפגיעות מיניות. אם יש התנגדות לביצוע בדיקת מסוכנות מינית צריך להיות לכך הסבר משכנע. הסבר שכזה לא נשמע מפי אמו של נ. (שנראה היה כי מסכימה לביצועו אלמלא עמדת אביה של ר.) ו/או מפי אביה של ר. .

36. טיעון אחד של ב"כ המשיבים היה שאמו של נ. ונ. "לא עובדים אצל האם או אצל שירותי הרווחה" ולא יפעלו לפי גחמותיה. הטיעון האחר מצד ב"כ המשיבים הוא שמי שמסכנת את הילדים היא האם לאור העובדה שנקטו הליכי נזקקות בשנת 2013 בבימ"ש לנוער בבאר שבע שעה שלא יכולה הייתה לטפל בילדים ונטשה אותם. הוא טוען כי שולחו פעל במסירות נפש למען הילדים 6 שנים אך הדבר אינו יכול להתקבל על ידי האם ולכן היא פועלת בשיטתיות כדי לחבל בקשר שלו עם הילדים. טיעונים אלה אינם רלבנטיים למחלוקת שלפניי ולא יכולים להוות הגנה מפני הראיות האחר. והבקשות של גורמי המקצוע להשלים את הבירור הנדרש בענין החשד לפגיעות מיניות מצד נ. . הנימוק הנוגע למאבק של האם באב יכול להיות רלבנטי לשאלת המניע של האם להגיש את הבקשה אך לא יכול להיות רלבנטי באשר לשאלת קיום האבחון הנדרש לנ. - כן או לא.

37. כאן השאלה היא שאלה של נזק מול תועלת עבור נ. ועבור יתר הילדים שעלולים להיות חשופים לפגיעות מיניות. הנזק מאי עריכת האבחון הוא המשך התנהלות וחיים בעלטה עם טענות לפגיעות מיניות מצד נ. שלא יתבררו ככל הנראה לגופן ועם המשך חשש שנ. אולי כן פגע מינית או בעל נטייה שכזו. במקרה שכזה מותר בית המשפט את ר. ללא כל הגנה, בייחוד לאור תפקודה הגבולי ואישיותה המסוגרת והמופנמת. התועלת היא בירור מעמיק יותר של הטענות לפגיעה מינית מצד נ. ובירור האמת. הדבר יוכל להצביע האם ר. מצויה בסיכון ובאיזו מידה. הדבר יוכל לסייע בהכוונת הטיפול הנדרש לנ. .

נכון שעריכת האבחון בניגוד לרצון אמו של נ. הוא משום פגיעה באוטונומיה ההורית שלה. אני מניח שלכך התכוון ב"כ המשיבים בהתנגדותו לעריכת האבחון ובטיעון כי ההליך מיצה את עצמו. אלא שגם האוטונומיה ההורית מוגבלת. כשהורים לא מגנים על ילדיהם, בתי המשפט מתערבים באוטונומיה ההורית מכוח הוראות חוק

הכשרות המשפטית והאפוסטרופוסות ומכוח הוראות חוק הנוער (טיפול והשגחה). האם דווקא מתוך האוטונומיה ההורית היה מצופה שתבצע בדיקה מקיפה של מצבו הרגשי של נ. כדי לבחון את הטענות המיוחסות לו וכדי לוודא שאין כל סיכון הנשקף ממנו לר. וליתר ילדיה. עריכת אבחון הערכת מסוכנות מינית צריך להתפרש בנסיבות העניין הגנה על נ. ולא פגיעה בו. מי שפוגע מינית (אם הוא פוגע) זקוק לטיפול לא פחות מהנפגע (שירלי בן שלמה "גם הם ילדים הזקוקים לטיפול" **נקודת מפגש** (הוצאת חרוב) גיליון 15 בעמ' 22).

38. אך לא רק מהטעם הזה יש להורות על האבחון תוך פגיעה באוטונומיה ההורית של האם. כאן נכנסת לתמונה האוטונומיה ההורית של ר. האוטונומיה ההורית כאמור אינה בלתי מוגבלת ואינה מוחלטת. היא כפופה תמיד לצורכי הילד, לטובתו וזכויותיו. במקרה הנוכחי היא נבחנת גם לאור הצורך לשמור על אוטונומיה אחרת, אוטונומית שמירת הגוף מצד ר.

39. הנה כי כן, אם יש חשש שני. הוא ילד שפגע מינית בילדים אחרים במשפחתו וגורמי המקצוע סבורים שיש צורך בעריכת אבחון לאישוש או הפרכה של החשש ומקום שאמו מתנגדת לכך, יש להתערב באוטונומיה ההורית שלה (ראו דיון בעניין הפגיעה באוטונומיה ההורית בתמ"ש (נצ') 37506-06-13 **פלוני נ' אלמוני** (פורסם בנבו) (19/11/2014)).

מכל מקום, מדובר בסיטואציה שבה משקל התועלת בעריכת האבחון עולה לאין שיעור לעומת משקל הפגיעה הנובעת ממנו.

סוף דבר

40. באיזון בין האינטרסים המתנגשים ותוך שקילת הזכויות והחובות של כל צד ומעמדו באתי לכלל מסקנה שעיקרון טובת הילד מצריך התערבות באוטונומיה ההורית של אמו של נ. ומכוח סמכותי לפי סעיף 68(א) לחוק הכשרות המשפטית והאפוסטרופוסות התשכ"ב - 1962 אני מוצא כי יש לנקוט בסעד זמני בעניינו של הקטין נ. בדמות עריכת אבחון הערכת צרכים ומחייב אותו ואת אמו לשתף פעולה עם העו"ס לסדרי דין כך שאבחון זה יבוצע לאלתר.

39. אני מורה לעו"ס לסדרי דין לעדכן את ביהמ"ש תוך 60 ימים בדבר ביצוע עריכת האבחון וממצאיו.

אין צו להוצאות.

מתיר לפרסום ללא פרטים מזהים של הצדדים.

ניתן היום, יום שני ל' בניסן תשפ"א, 12 באפריל 2021, בהעדר הצדדים.

אסף זגורי, שופט בכיר